

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území**

**ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 4 vyhlášky č. 64/2011 Sb.**

**Přírodní památka
Tisůvka**

1 Název zvláště chráněného území:

Tisůvka

2 Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

přírodní památka – dále jen „PP“ (ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění – dále jen „zákon“)

3 Předměty ochrany a jejich popis:

3.1 Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

geomorfologicky význačný rulový skalní útvar typu mrazového srubu s vegetací silikátových skal a drovin a s přilehlými lesními porosty

3.2 Popis předmětů ochrany:

A. ekosystémy

název ekosystému	plocha (%)	popis ekosystému
Štěrbínová vegetace silikátových skal a drovin (S1.2) svaz <i>Asplenion septentrionalis</i>	50	skalní hradba Tisůvky s úpatními balvanovými haldami Druhově chudá vegetace asociace <i>Asplenio trichomanis</i> - <i>Polypodietum vulgaris</i> . V mechovém patře rostou běžné druhy mechorostů, jako jsou dvouhrotec chvostnatý (<i>Dicranum scoparium</i>), rokyt cypřišový (<i>Hypnum cupressiforme</i>), paprutka níčí (<i>Pohlia nutans</i>). V druhově chudém bylinném patře se vyskytuje metlička křivolaká (<i>Avenella flexuosa</i>), brusnice borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>), kapraď rozložená (<i>Dryopteris dilatata</i>), apod.
Brusnicová vegetace skal a drovin (T8.3) svaz <i>Vaccinion</i>	40	skalní hradba Tisůvky s úpatními balvanovými haldami V druhově chudém podrostu dominuje brusnice borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>) a další acidofilní druhy jako metlička křivolaká (<i>Avenella flexuosa</i>) či šfavel kyselý (<i>Oxalis acetosella</i>).
Acidofilní bučiny (L5.4) svaz <i>Luzulo-Fagion</i>	5	smíšené lesní porosty s bukem kolem skal s přechody ke smrčínám X9A a X10 v bylinném patře jsou zastoupeny běžné acidofilní druhy, např. metlička křivolaká (<i>Avenella flexuosa</i>), brusnice borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>), šfavel kyselý (<i>Oxalis acetosella</i>), bukovník kapraďovitý (<i>Gymnocarpium dryopteris</i>), kapraď osténkatá (<i>Dryopteris carthusiana</i>)

B. útvary neživé přírody

útvary	geologická charakteristika	popis útvaru
Tisůvka	migmatizované ruly svrateckého krystalinika	skalní hradba strukturního mrazového srubu na kótě 792 m n. m., délky 60 m a výšky až 15 m s úpatními balvanovými haldami a balvanovými proudy

4 Cíl ochrany:

zachování geomorfologicky význačného rulového skalního útvaru typu vrcholové skalní hradby s okolními balvanitými sutěmi a jejich pokryvnou vegetací; postupná přeměna prostorové, věkové a druhové skladby lesních porostů směrem k přírodě blízkému lesu a na něj vázaných rostlinných a živočišných společenstev

5 Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6 Návrh bližších ochranných podmínek přírodní památky:

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené přírodní památky bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) provádět průzkumy a výzkumy s výjimkou těch, které jsou zadávány nebo prováděny příslušným orgánem ochrany přírody
- b) zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů
- c) pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce
- d) provozovat horolezeckou činnost a vstupovat na skály v období od 1. 1. do 30. 6.
- e) provádět značení horolezeckých terénů nebo umisťování horolezeckých zařízení včetně osazování trvalých jisticích prostředků

7 Vymezení ochranného pásma:

Pro zvláště chráněné území se nenavrhuje vyhlášovat ochranné pásmo. K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy je v souladu s § 37 odst. 1 navrhováno ochranné pásmo ze zákona, tzn. ochranné pásmo bude tvořit 50 m široký pás od hranice přírodní památky.

8 Územně správní zařazení území:

• kraj:	Vysočina
• okres:	Žďár nad Sázavou
• obec s rozšířenou působností:	Žďár nad Sázavou
• obec s pověřeným obecním úřadem:	Žďár nad Sázavou
• obec:	Cikháj
• katastrální území:	Cikháj

9 Parcelní vymezení pozemků dotčených návrhem přírodní památky a ochranného pásma přírodní památky:

9.1 Přírodní památka

Katastrální území: 760 650, Cikháj

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
299/7	lesní pozemek		367	2 372	2 372
Celkem					2 372

9.2 Ochranné pásmo přírodní památky

Katastrální území: 760 650, Cikháj

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
299/1	lesní pozemek		367	5 670 245	18 373
Celkem					18 373

10 Předpokládaná výměra zvláště chráněného území:

- Přírodní památka: 0,237 2 ha
- Ochranné pásmo: 1,837 3 ha

* výměra ochranného pásma byla stanovena v GIS

11 Odůvodnění záměru:

11.1 Historie ochrany území:

Po zřízení chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy byla ochrana území realizována jeho vyhlášením v kategorii chráněný přírodní výtvar Usnesením Rady ONV Žďár nad Sázavou č. 242/13 ze dne 18. 7. 1974, které bylo dále upraveno vyhláškou ONV Žďár nad Sázavou ze dne 16. 4. 1987. Podle plánů péče bylo usměrňováno lesnické obhospodařování přilehlého lesního porostu. V roce 2005 bylo území ve výměře 0,2372 ha geometricky zaměřeno. V roce 2017 se navrhuje území nově vyhlásit tak, aby vyhlášovaci předpis po formální i věcné stránce lépe odpovídal současnému stavu.

11.2 Hlavní důvody zpracování záměru na vyhlášení PP:

Území je v současnosti chráněno zejména pro výskyt geomorfologicky význačného rulového skalního útvaru typu mrazového srubu typického pro oblast Žďárských vrchů a ekosystémů na něj vázaných. Je však nutná úprava bližších ochranných podmínek přírodní památky, které neodpovídají aktuálním potřebám. Nyní navržené bližší ochranné podmínky jsou definovány s ohledem na zefektivnění ochrany a péče o předměty ochrany.

11.3 K předmětům ochrany:

Předměty ochrany jsou vymezeny tak, aby obsáhly přírodní hodnoty území nově navržené přírodní památky v celém jejím rozsahu.

11.4 K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 36 odst. 2.

11.5 K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky přírodní památky jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami přírodní památky a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.6 K jednotlivým bližším ochranným podmínkám na území přírodní památky:

ad a) provádět průzkumy a výzkumy s výjimkou těch, které jsou zadávané nebo prováděné příslušným orgánem ochrany přírody

AOPK ČR, RP SCHKO Žďárské vrchy vede přehled veškerých vědeckých poznatků týkajících se zvláště chráněného území. Průzkumné práce ve zvláště chráněném území je nutné koordinovat tak, aby nebyly ohroženy předměty ochrany, a zajistit, aby výsledky byly poskytnuté orgánu ochrany přírody. Proto je vhodné tyto činnosti vázat na souhlas OOP.

ad b) zřizovat myslivecká zařízení s výjimkou jednoduchých posedů

Zvyšování obsahu dusíku a fosforu v půdě následkem přikrmování a zvýšeného pohybu zvěře lokálně zhoršuje podmínky pro společenstva předmětu ochrany. Zvěř soustředící se v blízkosti krmelišť dále páchá výrazné škody na přirozeném zmlazení lesních dřevin. Krmeliště a vnadiště mohou být také zdrojem výskytu plevelů a jiných nepůvodních druhů. Na ploše ZCHÚ není obecně vhodné umísťovat odchytová zařízení apod.

ad c) pořádat hromadné sportovní, turistické a jiné akce

Lokality výskytu některých společenstev tvořících předmět ochrany přírodní památky mohou intenzivním pohybem osob při hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akci vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

ad d) provozovat horolezeckou činnost a vstupovat na skály v období od 1. 1. do 30. 6.

Horolezecké využití skalních útvarů, popř. vstup veřejnosti bez použití horolezecké techniky, v tomto období ohrožuje společenstva předmětu ochrany a limituje hnízdní možnosti některých druhů ptactva.

ad e) provádět značení horolezeckých terénů nebo umísťování horolezeckých zařízení včetně osazování trvalých jisticích prostředků

Tyto činnosti vedou k poškozování a nežádoucím změnám povrchu skal a skalní vegetace.

11.7 K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Navržená hranice přírodní památky je totožná s hranicí parcely a byla geometricky zaměřena v roce 2005.

11.8 K vymezení ochranného pásma:

Pro území není nutné vyhlášovat ochranné pásmo. Ochranné pásmo tedy bude ze zákona 50 m široký pás od hranice přírodní památky.

V ochranném pásmu je dle § 37 odst. 2 zákona nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody k umístování, povolování nebo provádění staveb, změně způsobu využití pozemků, terénním úpravám, změnám vodního režimu pozemků nebo k nakládání s vodami, k použití chemických prostředků a ke změnám druhu pozemku.

Přílohy:

- Orientační mapa PP Tisůvka 1:25 000
- Zákres hranice PP Tisůvka v katastrální mapě